NARODOWE CENTRUM KULTURY

Ojczysty – dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

ŻÓŁTE CIŻEMKI

Słowo CIŻMA zapożyczyliśmy z języka węgierskiego (węgierskie csizma ‘pantofel turecki), do którego z kolei przeszło bezpośrednio z języków osmańskich: çsizme to ozdobny, miękki pantofel z długim, zagiętym w górę noskiem. CIŻMY kojarzy się przede wszystkim z ubiorem noszonym za czasów Zygmunta III Wazy, choć i CIŻMY, i ich nazwa pojawiły się w polszczyźnie wcześniej, w czasie panowania jego poprzednika – Stefana Batorego. CIŻMY najpierw noszone były przez bogatych mieszczan, duchownych i medyków, potem także przez dworzan, a w końcu – już niemal przez wszystkich. Zmienił się też ich wygląd: w XVIII w. mianem CIŻM lub CIŻEM określano już nie tylko pantofle z długimi, zagiętymi noskami, lecz wszelkie płytkie buty (dziś mówimy: półbuty) noszone do strojów o kroju francuskim lub niemieckim. W tamtych czasach mówiono zdrobniale CIŻMKI, natomiast CIŻEMKI to zdrobnienie literackie, wprowadzone dopiero w XIX w.